

Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВОКАЛ»**

“Академічний спів”
“Хорове диригування”

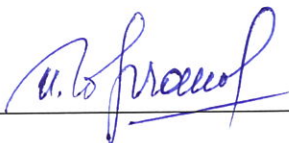
Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

Д н і п р о
2 0 2 5

Розробник: Желтобрюхова О.С., викладач ЦК «Хорове диригування»

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Вокал» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025-2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП

Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Вокал» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

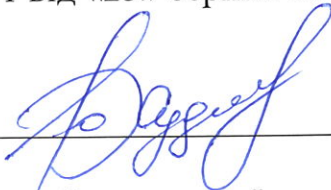
Голова ради

Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Історія виконавських стилів» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Академічний спів» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «25» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії
«Академічний спів»

Юлія ХУДІЄНКО

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Вокал» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Хорове диригування» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «26» серпня 2025 року).

Голова ЦК

«Хорове диригування»

Людмила ДУДАРЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень і ступінь вищої освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ЄКТС – 10	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 300	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 1- 4
Тижневих годин: аудиторних – 1 самостійної роботи – 1	освітньо-професійній програма - «Музичне мистецтво»	Семестр – I - VII
Вид контролю – залік	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Індивідуальні заняття – 131 година Самостійна робота – 169 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета навчальної дисципліни «Вокал» :

- формування вокально-технічних навичок і вокально-виконавської культури здобувачів;
- виховання висококваліфікованих фахівців здатних до різнобічної практичної вокальної діяльності;
- орієнтування майбутніх фахівців на творче освоєння цінностей світової музичної культури;

2.2. Завдання навчальної дисципліни «Вокал»:

- формування у здобувачів інтересу до вокального мистецтва, музичної культури, розширення музичного кругозору;
- розвиток вокально-технічних навичок сольного академічного співу;
- виховання вокального слуху здобувачів;
- формування навичок вокально-сценічного виконання;
- ознайомлення з класичним і народним вокальним репертуаром та з вокальною літературою різних жанрів і напрямів .

2.3. В результаті освоєння дисципліни формуються наступні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у зазначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності:

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній / виконавській / педагогічній / організаційно-творчій діяльності.

СК 6 Здатність передавати знання, застосовувати професійні та педагогічні методи, підходи, технології, знання вікової психології в умовах роботи з аматорським колективом та/або в педагогічній діяльності на рівні початкової мистецької освіти (відповідно до професійної програми).

СК 7 Здатність самостійно організувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 9 Здатність застосовувати інтегровані знання з інших видів мистецтва в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої педагогічної / організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання:

- РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей.
- РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.
- РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.
- РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.
- РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.
- РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської /музично-теоретичної /педагогічної/ організаційно- творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).
- РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/ освітній/ організаційно-творчій діяльності.
- РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.
- РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.
- РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

2.4.1. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен *знати*:

- основні закономірності і засоби художнього виконання творів;
- основи вокальної теорії;
- вікові особливості співацького голосу;
- правила гігієни голосового апарату;
- методи і прийоми вокальної роботи;
- сольний репертуар, що включає твори різних епох;
- виконавсько-стилістичні особливості жанрів вокальних творів;
- спеціальну літературу з професії та професійну вокальну термінологію

2.4.2. *Вміти*:

- виконувати твори на досить хорошому вокально-технічному і художньому рівні;
- аналізувати звучання різних голосів;
- свідомо підходити до подолання вокально-технічних труднощів при роботі над вокальними творами;
- володіти професійно оформленим голосом та основними стилями світової музичної культури;

- продемонструвати вміння і навички художнього виконання сольної вокальної програми.

3. Програма навчальної дисципліни

I КУРС:

Тема 1

«Основні принципи постави голосового апарату. Вивчення основних вокальних термінів та вокально-технічних вправ.»

Тема 2

«Загальні відомості про анатомію голосу. Носова порожнина. Анатомія гортані. Професійні захворювання».

Тема 3

«Основні умови співацької діяльності. Нервово-м'язова енергія, емоційно-психологічні ресурси та інтелектуальна сфера у роботі співака».

Тема 4

«Вокально-художні завдання в роботі над творами різних жанрів. Формування стійких особистісних якостей, творчої активності, виконавської волі, психологічної стабільності та артистизму».

II КУРС:

Тема 5

«Гігієна голосового апарату. Побутовий та голосовий режим. Вправи для збереження здорового голосу».

Тема 6

«Розспівування – вправи, необхідні для правильного розвитку голосового апарату. Усунення недоліків та дефектів, формування правильної координації органів, що приймають участь у голосоутворенні, корекція постави корпусу та роботи м'язів».

Тема 7

«Основа техніки співу: атака звуку, дихання, резонатори, регістри. Вирівнювання та згладжування регістрів – як важливіший аспект в вокальній роботі».

Тема 8

«Технічний та стилістичний аспекти виховання вокального голосу. Розвиток почуття стилю, виховання художнього смаку, знайомство з різноманітними жанрами вокальної музики».

III КУРС:

Тема 9

«Робота над розвитком вокального слуху. М'язові відчуття. Вдих – як основа вокальної постави голосу».

Тема 10

«Виразність вокального голосу: інтонування, фразування. Динамічні нюанси. Дикція. Формування образного мислення. Художній аналіз вокальних творів».

Тема 11

«Органи артикуляції та їхні функції. Роль та значення. Артикуляційні органи співочого апарату – як творці якості вокального звучання».

Тема 12

«Виконавська культура співака. Специфіка сольного виступу. Сценічне хвилювання. Психологічні стани та професійні якості співака».

IV КУРС:

Тема 13

«Виконавський самоконтроль та його доданки. Технологічний контроль та орган слуху. Художній контроль та орган зору. Дубль-контроль та інтелект».

Тема 14

«Викладач вокалу – майстер вокального налаштування, творець якості звучання, виконавського еталону та відтворювач атмосфери живого творчого процесу на уроці».

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		Лекці ї	Практ .	Лабор .	Індив .
Тема 1. Основні принципи постави голосового апарату. Вивчення основних вокальних термінів та вокально-технічних вправ.					
<i>Разом за темою 1</i>	21			9	12
Тема 2. Загальні відомості про анатомію голосу. Носова порожнина. Анатомія гортані. Професійні захворювання.					

<i>Разом за темою 2</i>	21				9	12
Тема 3. Основні умови співацької діяльності. Нервово-м'язова енергія, емоційно-психологічні ресурси та інтелектуальна сфера у роботі співака.						
<i>Разом за темою 3</i>	21				9	12
Тема 4. Вокально-художні завдання в роботі над творами різних жанрів. Формування стійких особистісних якостей, творчої активності, виконавської волі, психологічної стабільності та артистизму.						
<i>Разом за темою 4</i>	21				9	12
Тема 5. Гігієна голосового апарату. Побутовий та голосовий режим. Вправи для збереження здорового голосу.						
<i>Разом за темою 5</i>	21				9	12
Тема 6. Розспівування – вправи, необхідні для правильного розвитку голосового апарату. Усунення недоліків та дефектів, формування правильної координації органів, що приймають участь у голосоутворенні, корекція постави корпусу та роботи м'язів.						
<i>Разом за темою 6</i>	22				10	12
Тема 7. Основа техніки співу: атака звуку, дихання, резонатори, регістри. Вирівнювання та згладжування регістрів – як важливіший аспект в вокальній роботі.						
<i>Разом за темою 7</i>	21				9	12
Тема 8. Технічний та стилістичний аспекти виховання вокального голосу. Розвиток почуття стилю, виховання художнього смаку, знайомство з різноманітними жанрами вокальної музики.						
<i>Разом за темою 8</i>	22				10	12
Тема 9. Робота над розвитком вокального слуху. М'язові відчуття. Вдих – як основа вокальної постави голосу.						
<i>Разом за темою 9</i>	21				9	12
Тема 10. Виразність вокального голосу: інтонування, фразування. Динамічні нюанси. Дикція. Формування образного мислення. Художній аналіз творів.						
<i>Разом за темою 10</i>	22				10	12
Тема 11.						

Органи артикуляції та їхні функції. Роль та значення. Артикуляційні органи співочого апарату – як творці якості вокального звучання.						
<i>Разом за темою 11</i>	21				9	12
Тема 12.						
Виконавська культура співака. Специфіка сольного виступу. Сценічне хвилювання. Психологічні стани та професійні якості співака.						
<i>Разом за темою 12</i>	22				10	12
Тема 13.						
Виконавський самоконтроль та його доданки. Технологічний контроль та орган слуху. Художній контроль та орган зору. Дубль-контроль та інтелект.						
<i>Разом за темою 13</i>	21				9	12
Тема 14.						
Викладач вокалу – майстер вокального налаштування, творець якості звучання, виконавського еталону та відтворювач атмосфери живого творчого процесу на уроці.						
<i>Разом за темою 14</i>	23				10	13
	300				131	169

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАРНИЙ СПИСОК

І КУРС

Сопрано

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Г.Панюфки, В.Крохмалю, О. та Р. Вороніних, І.Францискевич*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Гендель Г.Ф. Арія Альміри «Lascia ch'io pianga» з опери «Рінальдо»

Каччіні Дж. «Amarilli»

Пьорсел Г. « Ah! How pleasant 'tis to love»

Скарлатті А. «O cessate di piagarmi»

Фазоло Дж. «Lungi, lungi e amor da me»

РОМАНСИ

Майборода Г. «Гаї шумлять»

Моцарт В.А. «Sehnsucht nach dem Frühling»

Перголезі Дж. «Que ne suis-je la fougère»

Шуман Р. «Du bist wie eine Blume»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

- Вериківський М.* Обробка української народної пісні «За горами, за лісами»
Колесса О. Обробка української народної пісні «Ой є в лузі калина»
Лисенко М. Обробка української народної пісні «Лугом іду, коня веду»
Малата Я. Обробка чеської народної пісні «Мені моя матінка наказала»

Меццо-сопрано

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Г.Панюфки, В.Крохмалю, О. та Р. Вороніних, І.Францискевич.*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

- Бонончіні Дж.* Арія з опери Грізельда «Per la gloria d`adorarvi»
Каччіні Дж. «Amor, ch`attendi»
Мандзоло Д. «Angioletta leggiadretta»
Скарлатті А. «O cessate di piagarmi»
Фалькон`єрі А. «Bella porta di rubini»

РОМАНСИ

- Гайдн Г.* «Тихо дверцу в сад открой»
Соневицький І. «Страдальна мати»
Філіпенко О. «Зацвіла в долині червона калина»
Шуман Р. «Hör`ich das Liedchen klingen»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

- Дремлюга М.* Обробка української народної пісні «Вербовая дощечка»
Лисенко М. Обробка української народної пісні «Ой піду я до млина»
Несдла В. Обробка словацької народної пісні «Ніч сизокрила»
Степовий Я.С. Обробка української народної пісні «Утоптала стежечку»

Тенор

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Г.Панюфки, В.Крохмалю, О. та Р. Вороніних, І.Францискевич.*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

- Вівальді А.* «Vieni, vieni o mio diletto»
Гендель Г.Ф. Речитатив та арія «Lascia ch`io pianga» з опери «Рінальдо»

Моцарт В.А. Арія з опери «Баст'єн та Баст'єна»
Перголезі Дж. «Tre giorno son che Nina»
Скарлатті А. «O cessate di piagarmi»

РОМАНСИ

Майборода Г. «Гаї шумлять»
Перголезі Дж. «Que ne suis-je la fougère»
Шуман Р. «Du bist wie eine Blume»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Несєдла В. Обробка словацької народної пісні «Ніч сизокрила»
Пуленк Ф. Обробка польської народної пісні «Остання мазурка»
Скороход К. Обробка української народної пісні «Ніч яка місячна»
Стеценко К. Обробка української народної пісні «Занадився журавель»

Баритон. Бас

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи Г.Зейдлера, Г.Панюфки, В.Крохмалю, О. та Р. Вороніних,
І.Францискевич

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Вівальді А. «Piango, gemo...»
Каччіні Дж. «Amor, ch`attendi»
Монтеверді К. «Lasciatemi morire»
Скарлатті А. «O cessate di piagarmi»
Фалькон'єрі А. «Bella porta di rubini»

РОМАНСИ

Мендельсон Ф. «Wenn sich zwei herzen scheiden...»
Стецюн М. «Балада морської води»
Шуман Р. «Hör`ich das Liedchen klingen»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Єдличка О. Обробка української народної пісні «Одна гора високая»
Косенко В. Обробка української народної пісні «Реве та стогне Дніпр
широкий»
Мельо В. Обробка старовинної неаполітанської пісні «Serenata»
Слонов М. Обробка української народної пісні «Віє вітер...»

Човновий П. Обробка української народної пісні «Якби мені не тиночки»

II КУРС

Сопрано

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмалю, І.Францискевич

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

- Бах Й.С. Арія з «Селянської кантати» «Ach, es schmeckt doch gar zu gut...»
Бонончіні Дж. Арія з опери «Грізельда» «Per la ploria d`adorarvi»
Монтеверді К. «Lasciatemi morire»
Моцарт В.А. Арія з опери «Баст'єн і Баст'єна» «Mein liebster Freund»
Паїзієло Дж. «Nel cor piu non mi sento»

РОМАНСИ

- Косенко В. «Вони стояли мовчки»
Степовий Я. «Гетьте думи, хмари осінні»
Шуберт Ф. «Ständchen»
Шуман Р. «Niemand»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

- Лисенко М. Обробка української народної пісні «Дощик, дощик»
Лятошинський Б. Обробка української народної пісні «Ой, піду я до млина»
Скороход К. Обробка української народної пісні «В кінці греблі шумлять верби»
Сокальський В. Обробка української народної пісні «Ой маю, маю я оченята»
Чишко О. Обробка української народної пісні «Чом, чом не прийшов»

Меццо-сопрано

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмалю, І.Вілінської

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

- Бах Й.С. Арія з кантати №75 «Jesus macht mich geistlich reich...»

Гаспаріні Ф. Арія з кантати №2 «Caro laccio»
Гендель Г.Ф. Арія з опери «Оттон» «Affanni del pensier»
Скарлатті А. «Spesso vibra per suo gioco...»
Фалькон'єрі А. «Segui, segue dolente core»

РОМАНСИ

Гріг Е. «Захід сонця»
Ліст Ф. « Gebet»
Шуман Р. «Прихід весни»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Єдличка А. Обробка української народної пісні «Одна гора високая»
Лисенко М. Обробка української народної пісні «Через сад-виноград»
Майборода Г. Обробка української народної пісні « Ой заграйте музики»
Степовий Я. Обробка української народної пісні «Колискова»
Чишко О. Обробка української народної пісні «Спать мені не хочеться»

Тенор

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмаля, І.Вілінської*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Гаспаріні Ф. Арія з кантати №2 «Caro laccio»
Маттеїс Н. Канцонетта «Caro volto pallidetto»
Паізієло Дж. «Nel cor piu non mi sento»
Ронтані Р. «Caldi sospiri»
Скарлатті А. «Spesso vibra per suo gioco...»

РОМАНСИ

Косенко В. «Вони стояли мовчки»
Лопатинський Я. «Її душа – то чайка над водою»; «Ах, скільки струн в душі дзвенить»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Вериківський М. Обробка української народної пісні «Малино, калино»

Єдличка А. Обробка української народної пісні «Одна гора високая»

Баритон. Бас

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмаля, Ф.Абта

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Бонончіні Дж. Арія з опери «Грізельда» «Per la gloria d'adorarvi»

Гендель Г.Ф. Арія з опери «Оттон» «Affanni del pensier»

Глюк К.В. Арія з опери «Несподівана зустріч»

Пері Я. «Gioite al canto mio»

Скарлатті А. «Gia il sole dal Gange»

РОМАНСИ

Корнеліус П. «Angedenken»

Майборода Г. «Моя стежина»

Стеценко К. «Ой, чого ти дубе»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Лисенко М. Обробка української народної пісні «Ой, джигуне, джигуне»

Острін Л. Обробка української народної пісні «Думи мої, думи мої...»

Слонов М. Обробка української народної пісні «Віє вітер»

III КУРС

Сопрано

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмаля, І.Вілінської

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Бенчіні П. «Tanto sospirero»

Кальдара А. «Sebben, crudele...»

Маттеїс Н. Канцонетта «Caro volto pallidetto»

Перті Дж.А. «Canzonetta»

Ронтані Р. «Caldi sospiri»

РОМАНСИ

- Алчевський Г.* «Душа – се конвалія ніжна»
Дебюссі К. «Beau soir»
Майборода Г. « Мальва»
Шуман Р. « Lied der Suleika»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

- Бойченко П.* Обробка української народної пісні «Зелененький барвіночку»
Задора І. Обробка української народної пісні «Гаданочка»
Калугін Ю. Обробка української народної пісні «Я щаслива зроду»
Косенко В. Обробка української народної пісні «Баламуте»
Скоробагатько Н. Обробка української народної пісні «Ой вербо, вербо»

Меццо-сопрано

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Г.Панофки, В.Крохмаля, І.Ваккаї.*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

- Дуранте Ф.* « Vergin tutto amor»
Кальдара А. «Come raggio di sol»
Легренци Дж. «Che fiero costume»
Люка С. «Non posso disperar»
Скарлатті А. «Son tutto duolo»

РОМАНСИ

- Мартинюк В.* «Осінь»
Стеценко К. «Порвалися струни»
Феніх Р. «Скажи мені правду»
Шуман Р. «Stille liebe»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

- Лисенко М.* Обробка української народної пісні «Чи ти милий, пилом припав»
Майборода Г. Обробка української народної пісні «Чия ж то хатина»
Сімович Р. Обробка української народної пісні «Ой під мостом»

Тенор

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмаля, І.Ваккаї, Ф.Абта*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Бенчіні П. «Tanto sospirero»

Гендель Г.Ф. Речитатив та арія Еванео з опери «Родріго»

Кальдара А. «Sebben, crudele...»

Фалькон'єрі А. «Segui, segue dolente core»

Честі М.А. Арієтта з опери «Арджія» «Alma mia, e che sara...»

РОМАНСИ

Жербін М. «Забутий образ твій»

Степовий Я. «Гетьте, думи, ви хмари осінні»

Шуберт Ф. «Wandrer's nachtlid»

Шуман Р. «Stille liebe»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Лятошинський Б. Обробка української народної пісні «Ой піду я лугом»;
«Ой у полі тихий вітер віє»

Сандлер О. Обробка української народної пісні «Ой дівчино-небого»

Скоробагатько Н. Обробка української народної пісні «Стоїть гора високая»

Баритон. Бас

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмаля, Ф. Абта, І.Ваккаї*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Гендель Г.Ф. Арія з опери «Оттон» «Ritorna, o dolce amore...», «Dove sei...»

Дуранте Ф. «Vergin tutto amor»

Каваллі Ф. «Affe, mi fate ridere»

Ронтані Р. «Se bel rio»

РОМАНСИ

Гуришман Ф. «Bild der nacht»

Степовий Я. «Зацвіла в долині»

Шуберт Ф. «Minnelied»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Заремба В. «Така її доля»

Йорши В. Обробка української народної пісні «Там, де Ятрань круто в'ється»

Коціпінський А. Обробка української народної пісні «Чи се ж тая криниченька?»

Лисенко М. Обробка української народної пісні «Казав мені батько»

IV КУРС

Сопрано

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмаля, І.Ваккаї

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Гендель Г.Ф. «Dille ch' il viver mio», «Amen, alleluja»

Люка С. «Non posso disperar»

Скарлатті А. «Son tutto duolo», «Le violette»

Честі М.А. Арієтта з опери «Арджія» «Alma mia, e che sara...»

РОМАНСИ

Брамс Й. «Mädchenlied»

Косенко В. «На серці радості немає»

Пуччіні Дж. «Terra e mare»

Шуман Р. «Der nussbaum»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Бойченко П. Обробка української народної пісні «Гандзя-рибка»

Колодуб Ж. Обробка української народної пісні «Як поїхав мій миленький до млина»

Лятошинський Б. Обробка української народної пісні «Ой маю я чорні брови»

Ревуцький Л. Обробка української народної пісні «На кладочці умивалася»

Меццо-сопрано

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмаля, І. Ваккаї*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Гендель Г.Ф. Арія з опери «Альцина»; «Dignare»

Легренци Дж. «Che fiero costume»

Перголезі Дж. «Se tu m`ami, se sospiri»

Пьорсел Г. Речитатив та арія Дідони з опери «Дідона та Еней»

РОМАНСИ

Брамс Й. «Liebestreu»

Малер Г. «Erinnerung»

Шуман Р. «Das ist ein Flöten und Geigen»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Дремлюга М. Обробка української народної пісні «Розлилися води»

Кауфман Л. Обробка української народної пісні «Нащо мені чорні брови»

Колодуб Л. Обробка української народної пісні «Ой роде мій»

Кос-Анатольський А. Обробка української народної пісні «Два потоки з Чорногори»

Маркевич Н. Обробка української народної пісні «Думка»

Тенор

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмаля, І. Ваккаї*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Гендель Г.Ф. Речитатив та арія з ораторії «Мессія»; «Dille ch`il viver mio»

Доніцетті Дж. Канцона «Me voglio fa`na casa»

Перголезі Дж. «Se tu m`ami, se sospiri»

Скарлатті А. «Sento nel core...»

РОМАНСИ

Жербін М. «Проходить буря»

Лопатинський Я. «Горить моє серце»
Степовий Я. «Не грай! Не грай!»
Шуман Р. «Das ist ein Flöten und Geigen»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Бойченко П. Обробка української народної пісні «Гандзя»
Лисенко М. Обробка української народної пісні «Ой, не шуми, луже»
Людкевич С.Ф. Обробка української народної пісні «Ой ти, дівчино, з горіха зерня»
Лятошинський Б. Обробка української народної пісні «Ой темная та невидимая ніченька»
Ревуцький Л. Обробка української народної пісні «Їхав козак на війноньку»

Баритон. Бас

ВОКАЛІЗИ

Вокалізи *Г.Зейдлера, Дж.Конконе, Г.Панофки, В.Крохмалю, Ф. Абта*

СТАРОВИННІ АРІЇ ЗАРУБІЖНИХ КОМПОЗИТОРІВ

Вівальді А. Пассакалія «Piango, gemo...»
Гендель Г.Ф. Арія з опери «Оттон» «Tanti affanni...»; «Dignare»
Дуранте Ф. «Danza, danza, fanciulla gentile»
Кальдара А. «Come raggio di sol»

РОМАНСИ

Білаш О. «Доля»
Турянський П. «Сон чарівний»
Шуман Р. «Ich grolle nicht»

ОБРОБКИ НАРОДНИХ ПІСЕНЬ

Васильченко М. Обробка української народної пісні «Летить галка через балку»
Гулак-Артемівський С. Обробка української народної пісні «Стоїть явір над водою»
Заремба В. Обробка української народної пісні «Дивлюсь я на небо»
Крохмаль В. Обробка української народної пісні «Не женися на багатій»

Скороход К. Обробка української народної пісні «Вечір на дворі»

**5. Теми лекційних занять
навчальним планом не передбачено.**

**6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачено.**

7. Теми індивідуальних занять

з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1 Основні принципи постави голосового апарату. Вивчення основних вокальних термінів та вокально-технічних вправ.	9
2.	Тема 2 Загальні відомості про анатомію голосу. Носова порожнина. Анатомія гортані. Професійні захворювання.	9
3.	Тема 3 Основні умови співацької діяльності. Нервово-м'язова енергія, емоційно-психологічні ресурси та інтелектуальна сфера у роботі співака.	9
4.	Тема 4 Вокально-художні завдання в роботі над творами різних жанрів. Формування стійких особистісних якостей, творчої активності, виконавської волі, психологічної стабільності та артистизму.	9
5.	Тема 5 Гігієна голосового апарату. Побутовий та голосовий режим. Вправи для збереження здорового голосу.	9
6.	Тема 6 Розспівування – вправи, необхідні для правильного розвитку голосового апарату. Усунення недоліків та дефектів, формування правильної координації органів, що приймають участь у голосоутворенні, корекція постави корпусу та роботи м'язів.	10
7.	Тема 7 Основа техніки співу: атака звуку, дихання, резонатори, регістри. Вирівнювання та згладжування регістрів – як важливіший аспект в вокальній роботі.	9
8.	Тема 8 Технічний та стилістичний аспекти виховання вокального голосу. Розвиток почуття стилю, виховання художнього смаку, знайомство з різноманітними жанрами вокальної музики.	10

9.	Тема 9 Робота над розвитком вокального слуху. М'язові відчуття. Вдих – як основа вокальної постави голосу.	9
10.	Тема 10 Виразність вокального голосу: інтонування, фразування. Динамічні нюанси. Дикція. Формування образного мислення. Художній аналіз вокальних творів.	10
11.	Тема 11 Органи артикуляції та їхні функції. Роль та значення. Артикуляційні органи співочого апарату – як творці якості вокального звучання.	9
12.	Тема 12 Виконавська культура співака. Специфіка сольного виступу. Сценічне хвилювання. Психологічні стани та професійні якості співака.	10
13.	Тема 13 Виконавський самоконтроль та його доданки. Технологічний контроль та орган слуху. Художній контроль та орган зору. Дубль-контроль та інтелект.	9
14.	Тема 14 Викладач вокалу – майстер вокального налаштування, творець якості звучання, виконавського еталону та відтворювач атмосфери живого творчого процесу на уроці.	10
		131

8. Самостійна робота

з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Аналіз та оцінювання художньо-просвітницької діяльності у вокальній сфері.	16
2.	Виконавський аналіз художньої практики видатних співаків	17
3.	Підготовка вправ для «вспівування» окремих місць твору, що є найскладнішими.	17

4.	Виконання та виконавський аналіз творів за бажанням	17
5.	Вивчення декількох сольних фрагментів з творів різних жанру	17
6.	Підготовка для обговорення орієнтовної програми концерту.	17
7.	Слухання аудіо та відео записів програмних творів в різноманітних інтерпретаціях.	17
8.	Опрацювання професійної та науково-популярної літератури про співочу і музичну діяльність.	17
9.	Відвідування концертів вокальної та інструментальної музики, а також оперних вистав, майстер-класів.	17
10.	Вивчення методичних, виконавських та педагогічних порад для роботи над емоційним станом під час концертного виступу.	17
		169

9. Індивідуальні завдання

1.	Усвідомлення значущості своєї майбутньої професії.	14
2.	Спроможність проаналізувати власну роботу.	14
3.	Знання принципів наукової організації своєї праці.	14
4.	Розвиток постійного бажання професійного удосконалення.	14
5.	Ознайомлення з іншими вокальними творами даного автора (з програми).	15
6.	Ознайомлення з сучасними хоровими творами	15
7.	Вивчення сучасної науково-методичної літератури.	15
8.	Володіння вокально-технічними вправами.	15
9.	Робота з концертмейстером.	15
		131

10. Методи та технології навчання

Дисципліна «Вокал» викладається в формі аудиторних (індивідуальних) занять. Головними принципами навчального процесу є творчий та діяльний підходи до кожного здобувача (голосу) індивідуально, враховуючи попередню практичну підготовку, особистісний рівень та природні дані.

Методи навчання задля забезпечення здобувачем коледжу загальних і професійних компетентностей:

- Метод художньої демонстрації та художнього ілюстрування;
- Метод створення індивідуального репертуару, консультування, збирання інформації, анотації, моделювання, апробація виступу;
- Метод емоційного сприйняття;
- Метод аналізу інтерпретації музичного твору, композиційної цілісності, відчуття стилю та жанру, відповідності програмі;
- Метод наочно-слухового показу (демонстраційний метод);
- Метод пластичного інтонування, консультування та моделювання.

Методи оцінювання задля забезпечення здобувачем коледжу загальних і професійних компетентностей – усний, практичний та метод технічної відповідності.

Методи, що використовуються викладачем в навчальному процесі:

- o Робота з нотним матеріалом.

Здобувач має досконало володіти текстовою структурою вокального твору: розуміти змістове зерно твору, його стилістичні особливості, авторський задум та мати цілісне уявлення щодо вокально-технічних та загально-музичних вимог.

Робота з літературою.

Здобувач повинен поступово розширювати спектр знань виконавського та вокально-методичного напрямлення. Література, що надана у списку основних, допоміжних джерел та інтернет-ресурсів стане в нагоді задля вирішення питань та пошуку відповідей здобувачами.

Виклад навчального матеріалу (бесіда, пояснення).

Здобувач має бути готовим до сприйняття матеріалу пояснення (шляхом опанування текстової структури хорового твору та вивчення літературних джерел). Має співпрацювати з викладачем в освоєнні певного матеріалу на базі власного вокального досвіду та міждисциплінарних зв'язків.

Демонстрація наглядних засобів.

Здобувач має сприймати музичне життя середовища задля розширення власного кругозору. Користуватись відео-записами, аудіо-записами, отримувати враження від спілкування з музикою наживо (відвідування театрів, філармоній тощо).

Перевірка знань, умінь, навичок, перевірка самостійної роботи.

Сприйняття здобувачем уроку як творчого спілкування особистостей, надає йому можливість продемонструвати підвищення свого професійного рівня та здобутих нових знань, вмінь і навичок. Задля прискорення темпу вокального та загально-музичного розвитку, здобувач повинен являти щиру зацікавленість та належну старанність під час самостійної роботи.

Порівняльний аналіз та контроль.

Здобувач повинен вміти слухати і сприймати своє та чуже виконання, робити порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій задля виявлення особистих помилок та знаходження власного вокально-мистецького шляху.

Емпіричний метод.

Метод, завдяки якому зберігаються та поширюються традиційні прийоми (в даному випадку - вокального виконавства) використовується в музичній педагогіці з давніх часів. Принцип цього методу: від вчителя-учню, - «роби, як я». Але здобувачу важливо розуміти, що даний метод має і недоліки. Кожний з технічних мануальних прийомів має бути засвоєний на так званому «фізіологічному» рівні, виглядати природньо та бути емоційно виправданим.

Компаративний метод.

Опанування музичного твору за допомогою глибокого вивчення історико-стилістичних моделей, реалій їхнього існування в певному історичному часі, їх жанровий уклін та виконавські принципи.

Творчий метод.

Опанування вокального твору, його цілісний аналіз, синтез, інформація про історію виконання, звукове моделювання, виконавська інтерпретація, сценічна реалізація, все це - складові творчого методу – впевненої, власної побудови художнього образу вокального твору.

11. Методи та критерії оцінювання

На сучасному етапі розвитку професійної музичної освіти важливе місце займають такі форми перевірки результатів навчання та безпосередньо самих виступів здобувачів як самооцінювання та взаємооцінювання. Вміння конструктивно, критично, аргументовано оцінити та грамотно сформулювати власне професійне враження як від особистого виступу, так і від виступу

своїх одногрупників та майбутніх колег, також є невід'ємною частиною формування професійних якостей та навичок.

Критерії оцінки знань і вмінь

Зараховано:

Здобувач повинен продемонструвати під час виступу:

- вокально-технічний зріст та загально-музичний розвиток;
- емоційно-фізичну витривалість;
- грамотне прочитання та глибоке усвідомлення художнього замислу виконуваних творів, їх стильових відмінностей та особливостей.

Можливе нестабільне емоційне напруження, втрата деяких технічних напрацювань або цілісної музичної форми.

Не зараховано:

- Якщо рівень програми студента не відповідає вимогам курсу або вокально-технічне виконання досить посереднє.
- У випадках, коли здобувач не володіє вокальними навичками або демонструє їх з помилками та частково.
- Припускається текстових, інтонаційних та ритмічних помилок.
- Часткова або повна вокально-технічна невідповідність до виступу.
- Здобувач виконує лише частину вокальної програми.
- Виконавський підхід та власне відношення до музичного твору без зацікавленості будь-яких професійних здобутків.
- Вокально-технічна база – незадовільна.

ВИМОГИ З ПРОГРАМИ:

I курс:

I семестр - прослуховування залікової програми:

Поточний контроль:

- Вокаліз.

Семестровий контроль:

- 2 різнохарактерні та різножанрові твори (романс, арія, обр. нар. пісні).

II семестр – виконання концертної програми підсумкової атестації:

Поточний контроль:

- вокаліз;

- романс.

Семестровий контроль:

- старовинна арія зарубіжного композитора;
- твір національно-пісенного жанру.

II курс:

III семестр - прослуховування залікової програми:

Поточний контроль:

- 2 різнохарактерні вокалізи.

Семестровий контроль:

- романс західного композитора;
- твір національно-пісенного жанру.

IV семестр – виконання концертної програми підсумкової атестації:

Поточний контроль:

- вокаліз;
- твір за вибором.

Семестровий контроль:

- старовинна арія зарубіжного композитора;
- твір за вибором.

III курс:

V семестр - прослуховування залікової програми:

Поточний контроль:

- вокаліз;
- твір українського композитора.

Семестровий контроль:

- старовинна арія західного композитора;
- романс.

VI семестр – виконання концертної програми підсумкової атестації:

Поточний контроль:

- твір за вибором;
- обробка української народної пісні.

Семестровий контроль:

- арія зарубіжного композитора;
- твір українського композитора.

IV курс:

VII семестр - виконання концертної програми підсумкової атестації:

Поточний контроль:

- класична арія (або старовинна).

Підсумковий контроль (залік):

- класична арія (або старовинна);
- романс західного композитора;
- обробка української народної пісні.

На заліку здобувач повинен продемонструвати засвоєння наступних умінь:

- володіння специфікою академічного виконання;
- володіння комплексом вокально-технічних засобів;
- інтерпретація поетичного тексту;
- володіння виконавською майстерністю.

Вокальні музичні форми вимагають свого власного методу аналізу, відмінного від підходу до форм інструментальних. Захоплюючи сенс слова, він стає методом аналізу всього вокального твору в цілому.

12. Методичне забезпечення

12.1 Робоча програма

12.2 Методичні рекомендації для самостійної роботи

12.3 Силабус

13. Рекомендована література

Основна

1. Антонюк В. Г. Аспекти етнокультурного діалогу вокалістів. Вип.3. Суми: Слобожанські мистецькі студії, 2023. С. 5-9.
2. Артюхова Л. Я. Еволюція вокального стилю Бароко та його відображення в українській концертно-виконавській практиці XXI століття: [дисертація на здобуття ступеня доктора мистецтва]: 025 / Артюхова Людмила Яківна ; творчий керівник Антонюк Валентина Геніївна ; науковий консультант Кононова Марія Віталіївна ; Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, Міністерство культури та інформаційної політики України. Київ, 2023. 114 с.

3. Леонтієва С. Л. Сучасне вокальне виконавство як збереження духовних цінностей української культури / Леонтієва Софія Леонідівна // Мистецтвознавчі записки : збірник наукових праць / Міністерство культури України, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Випуск 38. Київ, 2020. С. 154-158.
4. Можайкіна Н. С. Методика викладання вокалу: хрестоматія / Можайкіна Н. С. Київ : Ліра-К, 2021. 215 с.
5. Сучасна вокальна педагогіка: теорія, практика [Текст]: [навч. посіб.] : до 125-річчя Дніпров. акад. музики / Н. Суржина [та ін.]; [наук. ред.: А. А. Тулянцева] ; Дніпров. акад. музики, Нац. всеукр. муз. спілка. - Дніпро: Ліра, 2023. - 100 с. : іл., фот., нот. - Бібліогр. в кінці гл. - 50 прим. - ISBN 978-966-981-831-7
6. Українське академічне вокально-хорове мистецтво: методико-педагогічний, історико-музикознавчий дискурси: колективна монографія / Міністерство освіти і науки України, Київський національний університет культури і мистецтв ; [загальна редакція Н. М. Кречко]. — Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2022. — 435 с.
7. Ян Ф. Сильові тенденції сучасного вокального виконавства / Ян Фейной // Мистецтвознавчі записки Notes on art criticism : збірник наукових праць. Київ: Міністерство культури України, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, Випуск 39. 2021. С. 226-230.

Додаткова

1. Антонюк В.Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): Підручник. / В.Г.Антонюк. – Київ: ЗАТ «Віпол», 2007. 174с.
2. Антонюк В. Г. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: Монографія. Видання друге, перероблене і доповнене. К.: Українська ідея. 2001. 144 с.
3. Ващенко Н. Н. Творча спадщина Олександра Мишуги (1853–1922 рр.) в контексті розвитку української мистецької педагогіки : дис. ... канд. пед. наук. Полтава : ПНПУ, 2015. 234 с.
4. Гребенюк Н. Формування співацького та розмовного звукоутворення у процесі фахової підготовки вчителя / Н. Гребенюк // Наукові записки. Серія: Педагогічні науки. – КПДУ ім. В. Винниченка. 2017. Вип.155. С. 65-69.
5. Гринь Л.О. Історичний аспект розвитку української вокальної школи ХХ сторіччя. *Педагогічні науки*. Запоріжжя : Вісник Запорізького національного університету № 1(17), 2012. С. 45-49.
6. Давидов М.А. Виконавське мистецтво. Енциклопедичний довідник /

- М.А. Давидов. – Луцьк : Велика обласна друкарня, 2010. 400 с.
7. Жишкович М. А. Освітньо-педагогічні аспекти розвитку вокального мистецтва Львова (друга пол. XIX – перша пол. XX ст.): монографія / М.А.Жишкович. Львів : СПОЛОМ, 2012. 254 с.
8. Кулієва А. Інформаційний підхід до процесу голосоутворення: до проблеми сучасного оперного виконавства / А. Кулієва // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник Одеської держ. муз. академії ім. А.В. Нежданової [ред. О.В. Сокол]. Вип. 6. Одеса : Друкарський дім, 2005. С. 409-417.
9. Михайлюк Х. Формування навиків самоконтролю як необхідна умова розвитку співочого голосу / Х. Михайлюк // Вокальне мистецтво: Історія. Сучасність. Перспективи: збірник статей / ред.-упор. Г. Карась. Івано-Франківськ: Фоліант, 2015. С. 178-182.
10. Можайкіна Н. Методика викладання вокалу. Хрестоматія: навчальний посібник/ Н. Можайкіна. К.: Видавництво Ліра, 2016. 216 с.
11. Навротський В.В. «Одеська вокальна школа. Педагогічні принципи» (2003-2010) / В. Навротський. Одеса: ОГМА, 2010. С. 139.
12. Рожок В. Оперна студія Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського : історія і сучасність (до 70-річчя від дня заснування) [Електронний ресурс] / В. Рожок // Наук. вісн. Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Вип. 89. Сучасний оперний театр і проблеми оперознавства : зб. ст. Київ, 2010. С. 21-46. Режим доступу: <http://опера-птау.kiev.ua>
13. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки: посібник/О. Г. Стахевич. Вінниця: Нова Книга, 2013. 176 с.
14. Суржина Н.А. Задачі виховання висококваліфікованих співаків // Музикознавча думка Дніпропетровщини. Дніпро : Видавець Юрій Сердюк, 2005. С. 81-88.
15. Шеремета А.Б. Інтонційно-сміслова єдність в обробках українських народних пісень для голосу і фортепіано Бориса Лятошинського: магістерська наукова робота / А. Б. Шеремета ; Міністерство культури та інформаційної політики України, Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, Вокальний та диригентський факультет, Кафедра камерного співу ; керівник А. А. Дробиш ; рецензент І. С. Дружга. — Київ, 2024. 58 с. : нотні приклади + Додатки: Рецензія ; Характеристика.

14. Інформаційні ресурси

1. Відомі

диригенти

URL:

http://www.personbio.com/sel_rod_zan.php?id_fam=170